

Bryssel, 19. toukokuuta 2026
(OR. en)

9368/26

COH 82
CADREFIN 217
POLGEN 121
ECOFIN 621
ENV 516
TRANS 312
PECHE 178
JAI 603
ENER 249
MI 486
MAR 76
COMPET 576
SAN 305
SUSTDEV 41
RECH 221

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	18. toukokuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 199 final
Asia:	KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE Norjan sisällyttämisestä Euroopan unionin Itämeri-strategiaan

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 199 final.

Liite: COM(2026) 199 final

Bryssel 18.5.2026
COM(2026) 199 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Norjan sisällyttämisestä Euroopan unionin Itämeri-strategiaan

NORJAN SISÄLTYTTÄMINEN EUROOPAN UNIONIN ITÄMERI-STRATEGIAAN

1. Johdanto

Eurooppa-neuvosto kehotti 14. joulukuuta 2007 antamissaan puheenjohtajan päätelmissä komissiota esittämään EU:n strategian Itämeren aluetta varten. Pyynnön jälkeen komissio kuuli sidosryhmiä laajasti. Komissio antoi 10. kesäkuuta 2009 tiedonannon EU:n Itämeri-strategiasta¹, jäljempänä ’strategia’, joka oli EU:n ensimmäinen makroaluestrategia. Eurooppa-neuvosto hyväksyi strategian 29. ja 30. lokakuuta 2009 antamissaan päätelmissä², joissa se ”kehottaa kaikkia asiaankuuluvia toimijoita toimimaan nopeasti ja varmistamaan strategian täysi täytäntöönpano”.

Komissio julkaisi kesäkuussa 2011 edistymiskertomuksen. Yleisten asioiden neuvosto pyysi 15. marraskuuta 2011 antamissaan päätelmissä komissiota tarkastelemaan strategiaa uudelleen viimeistään vuoden 2012 alkupuolella. Komissio antoi 23. maaliskuuta 2012 tiedonannon³, jossa se vastasi tähän pyyntöön ehdottamalla i) strategian parempaa kohdentamista ja toimintalinjojen ja rahoituksen mukauttamista, ii) eri toimijoiden vastuiden selkeyttämistä ja iii) viestinnän parantamista.

Strategiaa panee täytäntöön kahdeksan jäsenvaltiota (Latvia, Liettua, Puola, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Viro), ja se rakentuu kolmen yleistavoitteen ympärille: *meren pelastaminen, alueen yhdistäminen ja hyvinvoinnin lisääminen*. Tavoitteissa yhdistyvät alueen monet yhteiset ja keskenään yhteydessä olevat haasteet, kuten ilmastonmuutokseen sopeutuminen, meriturvallisuus, energia, liikenne, yhteydet, kilpailukyky ja pelastustoiminta.

Jotta strategian tavoitteet täyttyisivät, osallistujamaiden hallitukset ovat sitoutuneet asettamaan kansalliset ja alueelliset painopisteet samaan linjaan ja käyttämään asiaankuuluvaa EU-rahoitusta ja kansallista rahoitusta toimintasuunnitelman toteuttamiseen. Vuoden 2013 jälkeen strategian toimintasuunnitelmaa on päivitetty neljä kertaa. Tämä johtuu alueellisten ja EU:n painopisteiden muutoksista sekä esiin nousseista tarpeista. Helmikuussa 2021 käyttöön otetulla nykyisellä toimintasuunnitelmalla⁴ strategia tuotiin entistä paremmin linjaan EU:n tavoitteiden kanssa ja sen rakennetta kevennettiin vähentämällä hankkeiden määrää, ryhmittämällä ne 14 politiikka-alaan ja perustamalla erillinen tukiyksikkö.

Strategian keskiössä ovat jäsenvaltiot Itämeren rannalla, mutta yhteistyöhön ovat tervetulleita myös EU:n ulkopuoliset naapurivaltiot, kuten Norja. Norja esitti 7. marraskuuta 2025, Viron toimiessa strategian puheenjohtajana, virallisen pyynnön päästä strategian varsinaiseksi jäseneksi. Kahdeksaa strategiaan osallistuvaa jäsenvaltiota edustava kansallisten koordinaattorien ryhmä kannatti pyyntöä 28. marraskuuta 2025. Strategian puheenjohtaja välitti komissiolle 5. joulukuuta 2025 kansallisten koordinaattorien ryhmän päätöksen Norjan sisällyttämisestä strategiaan. Tämän jälkeen, 24. maaliskuuta 2026, komissio esitti päätöksen

¹KOM(2009) 248 lopullinen, 10.6.2009.

²Eurooppa-neuvoston päätelmät, 29. ja 30. lokakuuta 2009, (EUCO 15265/1/09 REV 1).

³COM(2012) 128 final, 23.3.2012.

⁴SWD(2021) 24 final, 15.2.2021.

neuvostolle ja pyysi sitä ryhtymään toimiin Norjan sisällyttämiseksi strategiaan sen yhdeksäntenä osallistujamaana.

Neuvosto pani 5. toukokuuta 2026 antamissaan päätelmissä tyytyväisenä merkille EU:n strategiaan osallistuvien maiden pyynnön ja hyväksyi sen. Neuvosto kehotti komissiota ryhtymään tarvittaviin toimiin Norjan sisällyttämiseksi EU:n Itämeri-strategiaan, muokkaamaan strategiaa tarvittavilta osin ja esittämään sen sitten neuvostolle.

2. Norjan sisällyttäminen strategiaan

1. Poliittinen tausta

Norja on Itämeren alueen pitkäaikainen kumppani. Se on osallistunut vuosien ajan työhön eri politiikka-aloilla ja useisiin hankkeisiin, joita strategian puitteissa on toteutettu. Norjalla on tarkkailijarooli kansallisten koordinaattorien ryhmässä, joka on strategian korkein päättävä elin, ja se osallistuu Itämeren alueen Interreg-ohjelmaan, joka on strategian rahoituksen pääasiallinen lähde. Interreg-ohjelma ja strategia ovat tiiviissä yhteydessä toisiinsa, koska ne toimivat samalla maantieteellisellä alueella ja vahvistavat toinen toistaan. Strategiassa vahvistetaan strateginen toimintakehys ja tavoitteet, kun taas ohjelmalla rahoitetaan hankkeita, joilla tavoitteita pannaan täytäntöön, ja tuetaan strategiaa hallinnon osalta.

Strategia keskeytti yhteistyön Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainaan, mikä on muokannut alueen poliittista ja geopoliittista maisemaa entisestään. Tämä muutos on osittain rajoittanut strategian soveltamista sellaisiin alueen yhteisiin haasteisiin, kuten ympäristön saastuminen, ilmastonmuutoksen hillintä, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja merialueiden riskinhallinta, mutta sidosryhmät ovat siitä huolimatta tiivistäneet yhteistyötään: myös käytännön jokapäiväisessä yhteydenpidossa eri tasojen ja politiikka-alojen välillä.

Kun otetaan huomioon nämä seikat ja Itämeren alueen merkittävä geopoliittinen, ympäristöä koskeva ja taloudellinen kehitys ja Norjan pitkään jatkunut sitoutuneisuus strategiaan ja lisääntynyt kiinnostus yhteistyöhön makroalueella, on tarkoituksenmukaista virallistaa Norjan osallistuminen yhdenveroisena niiden kahdeksan jäsenvaltion kanssa, jotka jo panevat strategiaa täytäntöön.

2. Norjan osallistuminen strategiaan

Tämä lisäys alkuperäiseen 10. kesäkuuta 2009 hyväksytyyn tiedonantoon ”Euroopan unionin strategia Itämeren aluetta varten” määrittää Norjan roolin ja sen vastuut strategian monitasoisessa hallinnossa ja sen suhteet muihin osallistujamaihin.

Strategiaan sisällyttämisen jälkeen Norjalla on oikeus osallistua kaikkiin strategian hallintojärjestelmiin, mukaan lukien vuosittaiseen foorumiin, kansallisten koordinaattoreiden ryhmään, politiikka-alojen ohjausryhmiin ja muihin hallintoelimiin. Se saa myös toimia politiikka-alan koordinaattorina. Norja toimii jatkossa vuorovaikutuksessa eri tasoilla toimivien sidosryhmien (alue- ja paikallisviranomaiset, kansalaisyhteiskunta, taloudelliset toimijat ja tiedeyhteisöt) kanssa, mikä heijastaa strategian monitasoisen hallinnon periaatteita.

3. Päätelmät

Norjan sisällyttäminen virallisesti EU:n Itämeri-strategiaan vahvistaa entisestään strategian alueellista ulottuvuutta sekä strategian ja Itämeren alueen Interreg-ohjelman välistä yhteyttä. Se myös lisää asiantuntemuksen ja resurssien määrää, syventää alueen valtioiden välistä yhteistyötä ja varmistaa, että yhteisiin haasteisiin vastataan tehokkaammin. Yhdenveroinen osallistuminen muiden osallistujamaiden kanssa syventää Norjan yhteistyötä makroalueella ja tukee strategian tavoitteiden saavuttamista siten, että siitä on hyötyä koko alueelle.